

Numerul 2.

Oradea-mare 14/26 ianuarie 1896.

Anul XXXII.

Ese duminica. Abonament pe an 10 fl., pe 1/2 de an 5 fl., pe trei luni 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei.

B. Torquato Tasso.

Anul trecut s'a serbat in Italia a treia sută de ani, de când a murit marele poet italian Torquato Tasso. Din incidentul acesta, oferim și noi de astă-dată locul de frunte al foii noastre memoriei lui, publicându-i aci portretul și biografia.

Torquato Tasso a fost fiul marelui poet italian Bernardo Tasso, pe care l'a și intrecut, innălțându-se mai sus in sfera marilor poeți. S'a născut la 11 mărțișor 1544 in Lorento. Prima sa poemă „Rinaldo“ i-a făcut numai decât un nume admirat, cu atât mai vârtos că densul atuncia n'avea decât 17 ani. Cardinalul Ludovico l'a poftit in curtea sa din Ferrara, unde a obținut o funcțiune, pe care a primit-o cu plăcere, de și nu conviniă naturelului seu nestatornic.

Ací inse poetul s'a inamorat de principesa Leonora, din care casă principele Carol Emanuil l'a aruncat in

casa nebunilor, unde nenorocitul poet a petrecut doi ani de zile, cântând in versuri admirabile amorul lui nefericit și scriind drame care i-au făcut numele nemuritor. Astfel nenorocirea a produs comóre neprețuite pentru literatura italiană.

TORQUATO TASSO.

Ieșind din casa de sănătate, a luat lumea in cap, ducând o vieță de vagabond. Intr'aceste inse, protectorul seu de demult urcându-se la tronul papal, i-a intins mâna-i de ajutor, l'a chemat la curtea sa in Roma, in mijlocul splendorei domnitóre.

Ací a dus o vieță fericită și eră p'ací să fie incoronat in capitoliu ca rege al poeților, când de odată a murit la 25 aprilie 1595, jelit de tótă țera și inmormântat cu mare pompă.

După mórtea lui nu peste mult i s'a ridicat statue la Ferrara, apoi la Sorrenth, Bergamo și Neapolea.

Din lucrările lui s'au tradus in tóte limbile și in românește au apărut câteva, la Bucu-reși.

Miserie.

*E târziu . . . Și somnul dulce, craiul nopții, se scoboră
Lin din cer, purtând cu sine-a visurilor dulci comoră,*

*Noptea vëlul și-l întinde tot din ce în ce mai tare,
Luna galbină s'ascunde printre nori și iar' apare,
Vântul geme cu mânie șuerând cu triste șopte,
Pecând ciasul mistic bate în cadență mieș de nopte.*

*În bordeiul de din vale hurbuit și amărit
Zuce mama 'n agonie — suflet trist și pustiu —
Palidă-i și de durere e sbârcită fața ei
Și umpluți i sânt de lacrimi ochii mari și viorei,
Când privește la copilul care dorme lângă sine,
»E micuț, sărac, și 'n lume me-are el numai pe mine.
»Oh! și decă cuget cumcă pôte și eu am să mor» . . .
. . . Dar' în plânset se încă și durerile-o dobor . . .
. . . I se 'ntunecă privirea . . . buha țipă cu mister
Pe bordeiu . . . și jeluic cade o stelufă de pe cer,
Iar de jos un suflet sboră cătră cerul înfinit,
Trupul ei e ca și ghița . . .*

Mama . . . mama a murit.

*Dorile și-arată fața . . . copilașul se deșteptă,
Ca să-l strângă mama 'n brațe ca și alte-dăți asleptă
Și mirat privește 'n fața-i palidă, desfigurată,
O sărută . . . dar' e rece, nu ferbinte ca-altă-dată
Gura ei, — și nu-l desmierdă . . . mâna i-e întepenită,
Și urți i mai sânt ochii . . . și privirea i-e urită . . .*

*El o chemă și o strigă cu căldură și dulceta,
Dară vocea lui se perde în pustiul făr' de vietă.
Și vedând că nu-i răspunde, cugetă să n'o trezescă,
Decă dorme. — Și de trupul ei voind să se 'ncăldescă,
Mânile și le ascunde 'n simul ei . . . și c'un suris . . .
El adorme . . . și-i apare mama suridendă 'n vis,
Aducându-i multe . . . multe jucării de tot frumoșe,
El tresare . . . ceva 'ngână cu o voce somnorosă . . .
Pe când blând i se 'nșenină fața-i albă ângerescă;
— Cât de bine-ar fi din somnu-i lin, să nu se mai trezescă!*

EMILIU SABO.

Cugetări.

Banii răscolesc în lume împărățiile și mari cetăți
surpă, cum țice un cuvânt leșesc: sula de aur zidul
pătrunde. *Miron Costin.*

Musica este poezia aerului. *Jean Paul.*

Musica este cheia pentru inima femeieșcă. *Seume.*

Sânt ômeni — dar slavă Domnului prea puțini
— cari sânt dușmani muzicii; eu nu me încred în
astfel de ômeni, căci îmi închipuiesc totdeauna că sânt
și dușmanii mei. *Carol de B.*

Nu mai vieța ureșce, mörtea impacă. *Tiedge.*

Cine se înțelege pe sine însuș, înțelege și pe alții
și numai el pôte fi judecătorul altora.

Deputatul nostru.

Comedie originală în 3 acte.

(Urmare.)

Scena II.

Cei de sus și JUJI.

JUJI. Profesorul Mirinescu doreșce să vorbescă cu domnul.

FRUNZEANU. Ei! m'a plictisit omul ăsta și pace!
Se ține ca scaiul de capu meu să-i dau pe Aneta.

ELENA. Apropo! Și eri a fost profesorul la tine
să-ți cêră mâna fetii, nu i-ai dat nici un răspuns; din
ce causă?

FRUNZEANU. Mai înteu de tôte fiind că lumea-mi
spune c'ar fi un stricat și n'am plăcere să-mi nenoro-
cesc fata; și pe urmă, pentru că odată a scris un arti-
col la gazeta lui Ioachimescu, unde printre alte
multe spunea că eu aș fi un papă-lapte!

ELENA. Ei, asta veți și tu acuma? Lumea n'are
altă trebă, decât să vorbescă pe ômeni de reu; și pôte
că nici n'a scris el articolul.

JUJI. Ve rog dle, ce să-i spui profesorului?

FRUNZEANU. Spune-i că nu sânt acasă.

ELENA. Ei aș! Primeșce omul și veți ce vré:
nu te trage nimenea de mâncă să-i dai ceva. Și mai
ales acuma, în ajunul alegerilor, trebuie să te porți de-
licat cu lumea.

FRUNZEANU. Vorbești fără să șcii. Uite, n'ai
idee cât îmi este de nesuferit omul ăsta . . . Dar pen-
tru că țici tu, fie, să-l primesc. Du-te, și țasă-me sin-
gur cu densus, (cătră Juji) spune-i dlui profesor că-l
aștept. (Juji ese.)

ELENA. Veți de nu te luă reu cu băetul!

FRUNZEANU. Lasă că șciu eu ce o să-i țic.
(Elena ese.) Decă nu i-o plăcé, să nu-mi mai spue el
pe nume . . . Auți, eu papă-lapte? (Întră Mirinescu.)

Scena III.

MIRINESCU, FRUNZEANU.

MIRINESCU (Întră prin fund.) Am onóre să salut
pe dl Frunzeanu.

FRUNZEANU (Resolut.) Îți mulțumesc dle, și te
salut și eu! . . . Aș puté avé cinstea să șciu ce doreșce
dl profesor?

MIRINESCU. Puțină bunăvoință, dle Frunzeanu!
Gândiți-ve că acêsta e a treia ôră, de când viu să ve
cer . . .

FRUNZEANU. Mâna surorii mele? Ți-am mai
spus-o, și ți-o mai repet încă și astăzi: nu ți-o dau!
Mai vrei ceva?

MIRINESCU. Bine, trebuie inse să fie o causă, de
nu voești?

FRUNZEANU. Causă sânt destule, dle profesor;
ba mi se pare încă sânt prea multe! Uite, și-apoi vrei
să ți-o spuie verde: mai mult pentru că nu pot su-
feri figura dtale! Ai înțeles? Și decă memoria-ți este
bună, ar trebui să-ți aduci aminte de un articol în
gazetă, unde țiceai că sânt . . .

MIRINESCU. Un papă-lapte!

FRUNZEANU. Toemai.

MIRINESCU. Bine, dar a fost o simplă greșelă
de țipar. Și afară de asta, trebuie să înțelegeti, dle
Frunzesu, că sânt om bine vedit în societate, și că-s
profesor; îmi pare că am destule titluri!

FRUNZEANU. Nu me împórtă! Ai puté să fii ori ce dorești, nu vreau și pace!... Ce? cu deasila vrei să-ți dau fata, nene? Ei drăcia dracului! A ajuns o halima cu dta, nu alt ceva: n'am să fiu singur undeva, că hop și dta cu cererea de căsătorie!... Nu mai găsești alta, frate, în tot orașul? Tocmai pe sora mea o aleaseși s'o faci profesorésă?

MIRINESCU. Déc'o iubesc pe dēnsa?

FRUNZEANU. Se prea póte, inse eu după cum ți-o spuseiu adineauri, nu te pot suferi pe dta, și asta vești, nu e tot una!... Dle profesor: sūnt grăbit cu alegerile și de aceea ți-o spun net și pentru ultima óră: Nu ți-o dau cu nici un fel de preț... Mai înțeleș?... Adio! (*Iși ia pălăria, se uită îndērēt la Mirinescu și ese prin fund; Mirinescu rămăne în loc și se uită după dēnsul, până ce nu-l mai zăreșce.*)

MIRINESCU. Iar refusat! Ce o fi avēnd omu ăsta de s'a încăpășinat așa frate? Nu-i vorbă, odată și-odată trebuie să cedeze el. (*Se plimbă cu mânila la spate; întră Aneta.*)

Scena IV.

MIRINESCU, ANETA.

ANETA. Bună ziua, dragă Fănică. Te vėđui adineaura când veniși, și fiind că nenea a trecut acuma pe dinaintea camerei mele, eram curiosă să șciu ce ai făcut. Ei? ce a ăis? S'a nvoit?

MIRINESCU (*deconcertat.*) Vai nu!... Iar refusat, dragă, și de astă-dată mi se pare irevocabil pentru ultima óră

ANETA. Ce, glumeșce?

MIRINESCU. ăeu așa! După cum vėd eu, fratele ăst al teu vré să te vėđă nenorocită.

ANETA. Nu nțelege dēnsul că eu nu pot trăi fără tine?

MIRINESCU. Ei, Aș! Auđi vorbă? Ce dor are el de tóte flécurile astea? E ocupat cu deputăția... Tu o să vii mai la urmă, după alegeri!

ANETA (*cu hotărēre.*) Ei nu! N'are să se întēmpile una ca asta! Décă e așa vorba, atunci o să vedem care o să fie mai tare. Am răbdat destul! Nu mai merge acum. Șcii ce? Eu am un plan.

MIRINESCU. ăeu!

ANETA. O! O! Și n'că-un plan minunat! Eu nu cred c'o să-ți mai refuze mâna.

MIRINESCU. Ce spui tu Aneto? Ian să vedem planu.

ANETA. Cum stai cu primarul?

MIRINESCU. Hm!... Potrivit: ne stringem mâna în trecăt și din când în când schimbăm câte douē, trei cuvinte.

ANETA. Asta e bine. Ascult' acum: pentru-a reuși, este nevoe să-ți incredințez un secret de familie, care trebuieșce păstrat cu cea mai mare sfințenie.

MIRINESCU. Despre asta fii fără nici o témă, mai ales că de aci depinde fericirea noastră.

ANETA. Nici eu nu ăic altfel, inse trebuieșce multă prudență, căci decă ar auđi bietul nenea, el, care ține așa de mult la cinstea cășii, de sigur că péta adusă numelui seu, l'ar băgă în pământ.

MIRINESCU. Dragă Aneto, nu mai înțeleg nimica; vorbeșce mai clar.

ANETA. Da, am să vorbesc! s'auđi și tu ce va să ăică o femeie care-ș uită de datorie! După cum șcii, ăța e vėră despre unchiu cu primarul.

MIRINESCU. Ei da.

ANETA. Nenea, care mai mult e ocupat cu cărțile și cu alte flécuri de-astea, nu vede decăt o iubire de rudenie aci; eu am mai vėđut și alteceva.

MIRINESCU (*surprins.*) Ian taci?

ANETA. Tocmai așa... (*cu hotărēre; îi șopteșce la ureche.*) Primarul e amantul ății.

MIRINESCU (*uimit.*) Glumeșci Aneto?

ANETA. Pentru ce cređi tu că fac ei pe nenea deputat, decăt să se ducă la Bucureșci și să-i lase singuri de capul lor. ăța de la un cărd de vreme încóce, e fórtē neliniștită; tot i-e frică, să n'afle nenea că-l înșelă.

MIRINESCU. Să fie cu puțință una ca asta?

ANETA. Vești că da, de vreme ce o șciu! Am vėđut-o cu ochii mei.

MIRINESCU. Atunci decă o șcieai, de ce n'ai spus-o dlui Frunzeanu.

ANETA. Intētu că ar fi fost o lovitură grea pentru dēnsul; și al doilea, iată, ți-o spui drept: de ciudă că nu vré să me dea după line. Înțelegi? Asta eră o mică rēsbunare. Ce mi-am ăis acuma: Primarul ajută pe sub mână pe nenea.

MIRINESCU. Ian taci? Va să ăică onorabilul Sadagureanu ne trăgea pe sfóră. Ai? Bravo! Fórtē frumos! Bine c'o șciu!...

ANETA. Ai să me lași să vorbesc?

MIRINESCU. Iacă tac; urmēză.

ANETA. ăiceam dar că primarul ajută pe nenea să ióșă la alegere? Așă? Așă!... Pe urmă, tot acest primar, la fiecare douē ăile vine la ăța, pe când nenea își face partida de pașarolă la club.

MIRINESCU. Cum se póte frate una ca asta? O femeie cum e madame Frunzeanu, să-și uite pân' acolo datoria ei?...

ANETA. Să cređi; și mie mi-a făcut reu descoperirea asta, dar ce eră să fac? A trebuit să tac. Planul e ăsta: chiar de astăđi, urmăreșce pe Sadagureanu până când ai să-l surprinđi, séu cu nenea făcēnd politică, ori dragoste cu ăța. Atunci imediat îi faci următórea propunere: să vobéșcă cu ăța, ca dēnsa să convingă pe nenea, să me dea după line; la din contră, spui lui nenea tot, și în acelaș timp dai o depeșe la Bucureșci, că primarul tradéză interesele partidului, alegēnd pe un oposant, iar pentru asta a recurs chiar să corupă funcționarii.

MIRINESCU. Cum așa?

ANETA. Ei da: Polițaiul e cumnat de primar, și pentru că l'a pus și în slujbă, i-a cerut în schimbul a 500 lei să-l ajute în afacerea lui nenea.

MIRINESCU. A! Așă va să ăică merge? Bun!

ANETA. Ai înțeleș cum să procedezi?

ANETA. Da; și planul e sublim de tot! Sūnt sigur c'avem să reușim de minune. Primarul, care e un om cu judecată, o să cāntăreșcă lucrurile, și o să ne dea tot concursul!

ANETA. Asta e și părerea mea! Apoi ăța, cređi tu c'o să lase să fie făcută de risu lumii? Se nțelege că nu! vrēnd, nevrēnd trebuie să-l convingă pe nenea.

MIRINESCU (*entusiast.*) Dragă Aneto! Ești un ănger... (*Se reculege, serios.*) Dar șcii că tu me pui pe gânduri?

ANETA. De ce?

MIRINESCU. Apoi dragă, pentru că ești prea deștēptă, și când femeia e mai deștēptă decăt bărbatul...

ANETA (*ridēnd.*) Primarul devine prietenul casei, ai vrut să ăici?... Ei nu dragă; n'avé nici-o témă:

femeia, care își înțelege rolul ei în societate, știe unde trebuie să fie deșteptă, și unde nu.

MIRINESCU. Bravo! acuma-mi plăci.

ANETA. Aș fi de idei să ne retragem; are să vie invitații aci, și nu vreau să ne găsească împreună!

MIRINESCU. Să mergem dragă!

ANETA. Ai înțeles tot! spionéză pe primar; aci e cheia. (Es.)

Scena V.

ELENA și PRIMARUL.

ELENA (*intră prin fund singură.*) Așă! Bine că arangiaiu tot. Eră și timpul! Să spun drept, cam începuse să-mi fie frică, gândiam nu cumva într'o și séu într'alta, să aște ceva Frunzeanu. Vai! cât e de greu ca să te prefaci mereu, să minți, să înșeli pe toți, și să te înșeli chiar pe tine însuți! O! da e o luptă grozavă... Dar să las la o parte acestea, căci îmi fac reu: N'am să acuz pe nimeni de nenorocirea mea. Destinul singur e de vină. (*Intră primarul prin fund, se uită împrejur și se apropie de Elena, acesta îl xăreșce.*) Ai venit Nicule? Bine făcuși, căci iar m'apucase uritu de care sufer de atâta timp.

NICU. (*Îi ia mâna și i-o sărută.*) I-a ce te gândești și tu într'una?... Ei, ce să mai aude? Îl facem deputat? Eu am arangiat deja tot! Adineauri vorbii și cu Polițaiul; i-am promis, vorba noastră, 500 de franci și mi-a promis c'o să facă tot ce i-oi dăce. Are să trecă și el p'aici; i-am spus să dea pe séră din dosul caselor, ca să nu-l vedă ai din grădină.

ELENA. De minune... Te-ai întâlnit cu Frunzeanu?

NICU. Da, la club. Acuma l'am lăsat jucând o panțarolă.

ELENA. Asta e acuma? s'a apucat de panțarolă!... El nu știe că are o mulțime de trebi astăzi? Cea mai mare parte din invitați sânt în grădină.

NICU. Nu cred să ședă mult; o să jöce trei partide și se întörce. Așă mi-a spus și mie... Ei, alt ceva?... Amicul Gogoșescu!...

ELENA. A! Bine dăci! Uitasem: Am auđit că Gogoșescu are să ție o întrunire grozavă mâne, la care sânt invitați o mulțime de cetățeni.

NICU. Da, așă e vorba! Chiar eu am lansat invitațiile d'aséră.

ELENA. Cum adică, tot mai dai pe la Gogoșescu?

NICU. Se n'țelege! Acum mai mult, ca ori și când. Nu-ți inchipui că ar puté să bănuéscă ceva decât nu mai m'aș duce pe la densusul? Draga mea, trebuie să prevăđut totul; și ți-o mai repet încă odată să ai cea mai mare grijă, că nimeni, afară de noi, adică: tu, eu, neica Sandu Polițaiul și Feștilici, să nu afle că ve dau concursul! Ar fi o palmă grozavă pentru mine, decât Caramanliu séu cei de la București, ar afla ceva.

ELENA. Vai de mine, dragă Nicule! Ți-ai inchipui că aș fi în stare să spui eu vre-o vorbă care te-ar compromite? Nu e și cauza mea în joc?

NICU. Așă dăci și eu. Și cum îți spuneam de întrunirea lui Gogoșescu, invitații, care i-am cređut mai cu greutate, i-am șters după lista lui, și pe de altă parte i-am invitat astă-séră la noi... El dar cu tóte astea par că tot am o lécă de frică... căci de, e candidat guvernului, e susținut de Prefect, are multe cunoșcințe, și n'o să se lase așă cu una cu doue... Lupta o să fie cam aprinsă.

ELENA. Ei și? Te asigur eu, cu tótă lupta lui, tot noi o să eșim. I-am dat instrucție lui Frunzeanu ce are să facă: știi, pe ici pe colea câteva hârtiöre...

NICU. A! Da! Fórte bine: banii în ȃiua de astăzi sânt cei mai buni agenți. Inse numai cu atât nu e destul!

Scena VI.

Cei de sus, DUMITRACHE.

DUMITRACHE (*Intră Polițaiul.*) Sărut mâna... Am venit dle Primar! Știi, vorba noastră de adineaura? Să veđi acuma ce va să dăcă și ideia la om: ve aduceți aminte...

ELENA. Dar stai jos dle Polițaiu.

DUMITRACHE. Sărut mâna, lăsați că stau bine și-așă. Cum dăceam, ve aduceți aminte, c'am rémas lângă colțu lui nea Christea Băcanul; am intrat și eu, ca omul, să iau o țuică înainte de mész; ce vrei să dăci? luând țuica, me gândiam la vorba noastră, adică, să ajutăm pe dl Frunzeanu să iésă; și tot gândindu-me așă, mi-a venit o idee, cum să scăpăm din incurcătură și să ne spēlăm pe mâni ca Pilat. Ce mi-am đis eu: Gogoșescu ăla e afurisit de n'are margini, și mare minune decât n'o miroși că sântem băgați la mijloc și noi. De mine nu e vorba, n'ar fi nimic; ei dar de dvöstre? Și decât se întâmplă să ne afle și ai de la București? Pentru mine v'am spus-o, n'o să fie trebă mare, me dá afară și pace, dar pentru dvöstre inse e mai grav! Uite ce-aș fi de idee: decât am aduce noi lucrurile așă, să inchidem pe dl Feștilici astă-séră, când o fi să vorbescă la întrunire?...

NICU. Ce glumești Dumitrache? Cum ai să inchiđi omul bre?

DUMITRACHE. Stați să vedeți că n'am isprăvit! Ce mi-am đis când luam țuica. Decă inchidem astă-séră pe dl Feștilici, cetățenii atuncia se vor idigná contra administrații; adică, contra noastră: contra dtale, contra mea... Buun! Și poimâne când vom scóte din urnă pe dl Frunzeanu, n'are să îndrănescă nimeni să dăcă că noi am luptat pentru cauza lui, și n'o să-mi perd nici eu fineța când or auđi ai de la București că n'am scos pe omul dlui Prefect. Ei, ce dăceți acuma? Nu vi se pare bună ideia mea?

ELENA. Să-ți spuiu drept, te-ai gândit fórte bine.

NICU. Tot așă dăci și eu: mai întâiu scăpăm de ori ce bănuielă ar avé Gogoșescu, și pe urmă aducem și pe cetățeni în partea noastră... Bravo Dumitrache! acuma să-ți vedem planul.

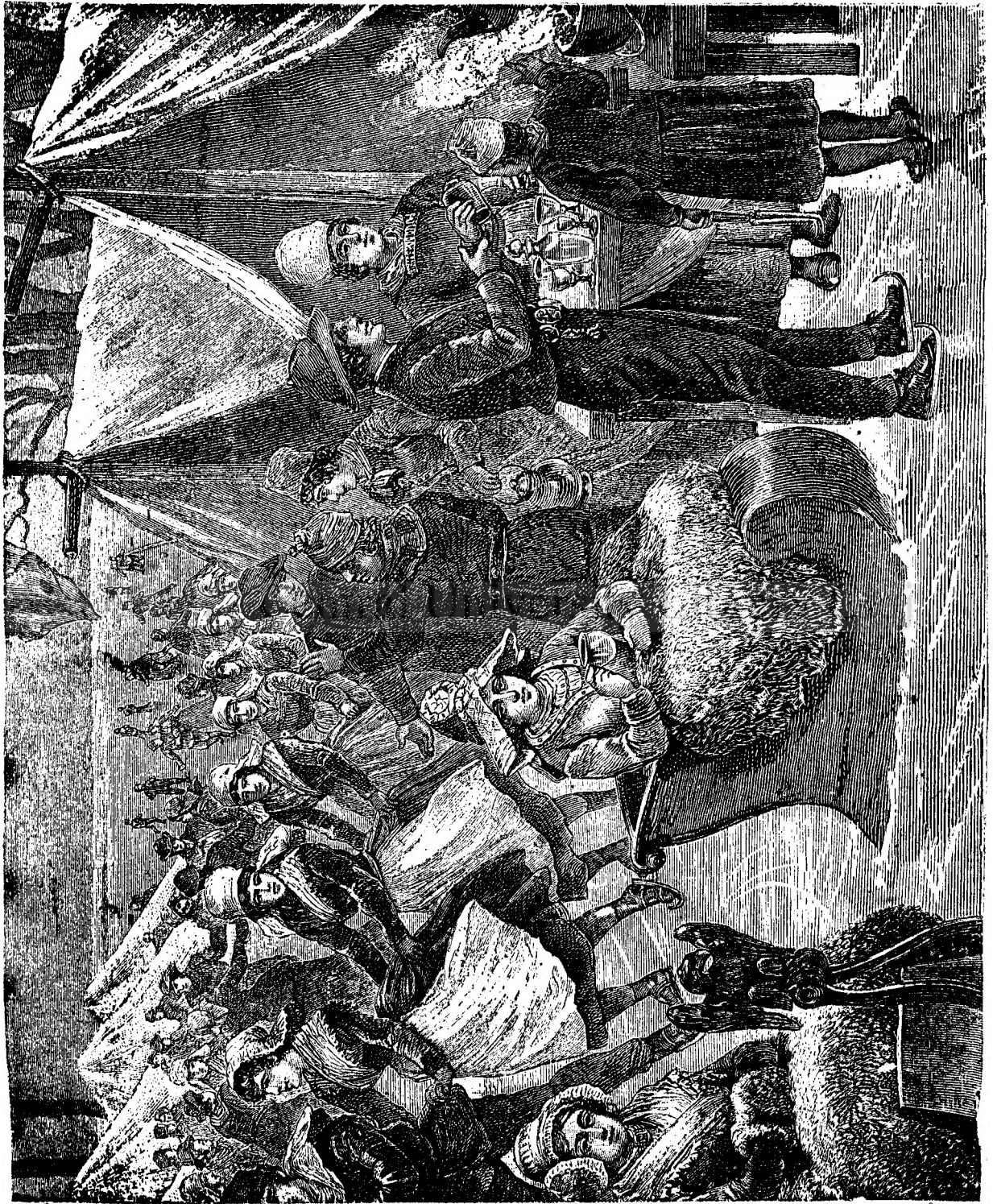
(Va urmă.)

GR. MĂRUNȚEANU.

Iubirea mea...

*Iubirea mea adeseori
Un riu de lacrimi pare,
Ce pört o barcă drăgălaș,
Iar sufletul meu e véslaș,
Ce-o mândă cu n'focare,
La țermul dorului de veci
În pace să soséscă,
Să între 'n portul strălucit,
În portul, care l'a zidit
Credința ta coréscă;*

TRAIAN H. POP.

Serbare pe ghioacă în Hollandia.

Ochii de femei.

Oume plină de simțire
Sunt și ochii de femei;
Câte gânduri de iubire
Nu au talmăciț și ei!

Intr'un tremurat de gene,
Câte, câte nu trăesc;
Dar de frică ori de lene,
Mint intr'una când clipeșc.

Pofte multe infocate
Zac in ochii cei frumoși,
Indrăsneți pe furișate,
De lumină prea sfoși

Ipocriți peste măsură,
Cad in cursă când iubesc,
Și un sărutat de gură,
Pe vecie îi robesc!

Nu mai șciu a se preface,
Și nu mai privesc cu reu:
Ori ce-ai țice, ori ce-ai face,
Ei te urmăresc mereu.

Când in suflet se strecoră,
O plăcere, ei s'aprint,
Și cu genele 'nfășoră
Focul, care îi cuprind!

EMANUEL PĂRĂEANU.

Poiana somnorosă.

— Legendă aflată între hârtiele lui Dietrich Krickerbocker. —

De W. Irving.

(Urmare.)

Atăta e adevărat, că vocea lui s'auzia peste a tu-
turora in biserică și străbătea până pe cealaltă
costă de la biserică și până pe la iazul morii se
rătăciă câte un ton din nasul seu.

Așă se trudiă pedagogul nostru cel vrednic pe
diverse căli, cu chiu și vai ca să trăescă, iar țe-
renii, cari nu pricepeau lucrul odată cu capul, afirmau
că el duce o vieță d'albă și minunat de ușoră.

Invățătorul in general e un om de ore-care im-
portanță in cercul femeilor pe la sate, fiind considerat
de om destins, cu cultură și gust imens, superior ce-
loralți feciori neciopliți, — și in privința invățaturii
inferior numai popii. Aparința lui e in stare să cau-
seze o vâlmășală la mēsa unui țeran și să indemne
pe stăpāna căsii să mai inmulțescă pogăcițele, dulcețu-
rile și să facă o paradă de vase mai frumoșe. Omul
nostru de litere, din cauza acēsta, se bucură de suri-
surile tuturor femeilor de la țeră. Hei, — cum se șciea
el invērti printre ele dumineca după biserică prin cin-
țirim! Cum săriă când da flori seu le cetiă epitafele
de pe morminte... Peste puntea de la iazul morii el
nu trecea ci săriă, iar ceialaltī feciori nătārāi și tǎp-
lāgoși remāneau napoi ca oile, invidiāndu-i eleganța
superiōră și vorba respicatā.

In urma traiului seu vagabond, erā o gazetă in-
trēgă, care purtā cu sine o magazină de cleвете...
locale; astfel unde apărea, pretotindenī erā totdeauna
bine primit. Pentru aceea femeile il cinstiau ca pe un
om cu mare invēțatură, care a cetit multe cărți din
dōscă 'n dōscă și șciea perfect istoria lui Cotton Mfter
despre farmece și viitorul de aur al Angliei noue.

In faptă el erā o mestecătură curiosă de minte
ageră cu multă credință simplă. Plăcerea lui pentru
mirozenii și puterea lui de consumat erau estraordi-
nare și ambele s'au mai mărit prin petrecerea sa in
regiunea acēsta fermecatā. Nici o poveste nu erā prea
grosolană seu monstruosă pentru stomacul seu. Adese-
ori plăcerea lui cea mai mare erā, după ce lāsă acasă
școlarii după amiēdi, să se arunce pe spate in trifoiul
de lângă vale și să tot cetescă și să rumege la povești
vechi și grōznice până când inserā și literile s'acoperiau
cu cēță.

Dēcā atunci plecā prin noroie, peste pēraie și prin
pāduri intunecōșe, spre cvartirul seu, — in urma fan-
tasiei sale escitate, la tot pasul tresăriă prin intunec,
acuș la strigătul doios al cucuveicei din costă, acuș la
cracvacul broșcoilor de plōie, seu la gemăturile buhei.
Gândacii luminoși, cari sclipiau prin locurile cele mai
intunecōșe il spēriau mai ales când treceau cruciș pe
dinaintea lui; iar dēcā se intēmplă ca să lovescă vre
un buzgar sbērnāind de capul lui, erā p'aci să mōră
de frică, creșēnd că vre un strigoiu seu vre-o moror-
niță a pus mână pe el. Unica lui scāpare in atari im-
pregiurări, să-și imprășcie cugetele slabe și duhurile
rele, erā să incēpă a cāntā la psalmi; — iar bunul
popor din poiana somnorosă când stetea sēra inaintea
cāsii, adeseori se infiorā aușindu-i glasul pe nas trā-
gānat dulce acuș de pe colini, acuș de pe drumul cel
plin cu pulbere și ușurat țicea de la o vreme: „Merge
dascălul Schabod acasă“.

Alta plăcere a lui plină de grōză erā să petrecă
serile lungi de iernă in șeșētōre in apropierea focului
frigēnd la mere și ascultānd la povești minunate des-
pre duhuri și umbre, despre case, poduri și cāmpuri
vrājite și in particular despre cālărețul cel fār' de cap
din poiana somnorosă.

El incā voiă să le facă plăcere cu anecdotele
sale vrājite, cu presemnele grōznice și sunetele de prin
aier, cari se auziă mai de mult prin Conecticut, și băgā
la frică in ei cu speculațiunile sale astronomice despre
stelele cu codă, despre meteori și indeosebi cu fapta
alārmātōre că pāmēntul e rotund și se invērte, iarā ei
jumetate de timp il petrec cu capul in jos.

Dēcā el in tōte acestea aflā o plăcere mare șe-
șēnd intr'un corn cālduros și luminos de lângă vatra
unde nu cutezā să aparā duhuri rele: Erā cu atāta
mai tare frāmēntat de grōză când mergea singur cātră
casă prin intunec. Câte umbre și figuri nu intēlniă el
in tăcerea nopții plină de nea! Cu ce simțire tremu-
rātōre priviă el la câte o rață de lumină, care eșiă
pe ferești și pică undeva pe cāmp! De câte ori nu s'a
albit ca pāretele la vederea unei tufe acoperite cu nea,
creșēnd că un om mort, invēlit in pânze albe, i-a eșit
in cale! De câte ori nu s'a spēriat de cārțitul pașilor
sei pe nea și nu cutezā să se uite inapoi, — nu cumva
să vedă vre o matahală tropotind după el; și de câte
ori nu i s'o părut și a remas incremenit la vērtejul
vēntului prin clōmbe, cugetānd că trece acum cālăre-
țul fār' de cap...

Tōte acestea erau spaima nopților, fantōme de a
spiritelor, cari umblă prin intunec și, cu tōte că el

a avut mai multe vedenii și mai de multe ori a fost ispitit de dracul în preumblările sale, — totuși lumina zilei le pune capăt la toate și el în butul dracului și a tuturor faptelor lui, ar fi dus o viață destul de plăcută, decât nu-i trecea vintriș peste calea lui o ființă, care face tuturor omenilor muritori mai multe necasuri decât toate mătăhalele și tot nemul strigoilor la olaltă și acesta a fost o — fată.

Între învățăceii lui musicali, cari s'adunau la el în totă săptămâna într-o seară ca să-și ia lecțiunile de cant, era și Katarina Van Tassel, unica copilă a unui țeran holandez avut. Ea era o fată înflorită abia de 18 ani, cărnosă ca o potârnică, căptă, înfocată și cu niște obrazi rumeni ca și vișinele tată-so, — renumită nunumai pentru frumuseța ei, ci și pentru averea tată-so pe care o va moșteni odată. Ea era totodată și cam cochetă, cum ai fi putut observa de pe hainele ei, cari erau o mestecătură de moda vechiă și modernă și tocmai bine potrivite ca să-i apară farmecul. Ea purta ornamente de aur curat galben, pe cari încă bunica ei le-a adus din Saardam, la piept dantele fermecătoare ca în timpul vechiu, pôle provocătoare de scurte și cele mai frumoase picioare și nodeie în tot giurul.

Ichabod Crane avea o inimă blândă și nebunatică față de secul cel opus și nu-i minune că o așa imbucătură ispititoare, mai ales după o vizită la părinții ei acasă, a aflat îndată favor în ochii sei. Bătrânul Baltus van Tassel era prototipul unui econom avut, mulțumit și liberal. El ce e drept, arare-ori își ridică ochii și cugetele peste marginile moșiei sale, dar ce avea tot era curat, fericit și în condiția cea mai bună. El era indestulit cu averea sa, dar nu era fălos și trăia din abundența sa numai bine, fără de a-și schimba stilul sau de traiu. Moșia lui era situată pe țărmul Hudsonului, pe un loc verde, scutit și mănos — cam pe unde le place la Holanzeni să-și facă cuibul. Un ultim mare își întindea ramurile sale peste casa de sub a cărui trupină un izvor limpede și dulce bolbolosia și curgea într-o fântână, făcută bine dintr'un butoiu, de unde apoi se furișă sclipind prin ierbă la o vale din apropiere, care trecea înumbrită de sălci și de răchiți. Tocmai lângă casă stetea o șură mare și largă, care ar fi putut servi de biserică. Fereștile și crepăturile ei se părea că plesnesc de tesaurile economiei. De dimineață până seara se aușiau imblătitore ploscănind acolo în ea. Rândunelele și paserile ciripiau pline de plăcere pe sub streșini și printre clăi, până când un stol de porumbi, dintre cari unii cu câte un ochiu se uita în sus, — ca și când ar pândi vremea, alții steteau cu capetele subsuoră seu în sin, iar alții își complimentau damele, — imbucurându-se cu toții de sosirea de pe coperiș. Porcii greoi și lucii gronțonau comozi pe lângă valăiele lor pline, din cari din când în când o grămadă de porcei se imbulziau și năvăliau afară, — ca și când ar voi să mirósă aierul. Un escadron impunător de gășce albe notau pe un lac în apropiere, acoperind milităreșce o flotă întrégă de rețe; regimente întregi de găini se tăvăliau și alergau prin grădină unde găinele de mare (guinea-fowls) se certau ca femeile reu dispuse într'un ton sbierător și discant. Pe dinaintea colnei se preumblă cocoșul galant, acest model de bărbat, de erou și de curtisan, fin bătând în aripi lucitoare și strigând fălos de bucurie cucuriguu... din când în când răscolind pământul cu ghiarele și după aceea chemând generos familia sa totdeauna flămândă de femei și de copii, ca să se bucure de măsurile ce-au descoperit el.

Pedagogului nostru i s'a adunat apa în gură, când și-a plimbat privirea la promisiunea acesta bogată de iernă. În ochii lui plini de poftă el își întipuiă deja tot purcelul fript cu pudding și c'un măr în gură; porumbi culcați în sos, gășcile inotând în unsorrea lor, iar rațele zăcând câte două confidențial ca părechile nou căsătorite și cu o competență decentă de sauce de cephă. În porci vedea el fălii frumoșe de slănină și șuncă gustosă — și nici un copon n'a ramas pe care nu și l'ar fi întipuit preparat bine cu capul sub aripă, seu de exemplu cu o păreche de cărnați pe după grumați în loc de mărgelă, ba și cavalerescul cocoș încă zăcea pe spate pe un disc din apropiere cu ghiarele în sus ca și când ar cere pardon, ce el în totă viața sa n'a făcut-o.

Când farmecatul Ichabod și le-a întipuit acestea toate și și-a preumblat ochii mari și verzi peste pașișcea cea grasă, peste câmpurile cele mănoșe de grâu, de seacă, de cucuruz etc. și peste grădinele încărcate cu pome roși, cari încungiuă locuința lui Van Tassel, atunci inima lui i se prăpădiă de dragoste după fetița care le va moșteni toate acestea și imaginarea lui se umflă la idea, că cum de ușor s'ar pute preface toate acestea în bani gata, cari investigați în câmpuri mari și sălbatică în țările de cătră apus, ar ave un viitor și mai mare. Da, fantasia sa esagerată își realisă deja speranțele; el întipuiă pe frumoșă Catarina cu o sumedenie de copii ședând în vârful carului încărcat cu tot soiul de hodoroșe, ole și căldări, dândând de amende laturile, iar pe sine însuși călare pe-o iepă cu un mânăz după ea, plecând cu toți cătră Kentuchy, Temessee și mai șcie Ddeu încotro.

La intrarea sa în casă, inima lui era complet cucerită. Acea era una dintre cășile cele largi și mari țărănești, cu un coperiș scund dar ascuțit și edificată în stilul vechiu al primilor coloni Holanzeni. Pe sub streșina de alungul cășii era un coridor ce se putea închide după plac și pe vremurile rele. Prin acesta sta acățati imblății, hamuri, unelte deosebite de economie și rociuri de a prinde pești în lacurile din apropiere. De-a lungul păreților erau puse bănci pentru întrebunțare veră, până când o rotă mare de tors într'un corn, iar în celalalt un butoiu de unt dovedia folosul deosebit al verandei. De aici Ichabod mirându-se, a intrat în sală, care era centrul edificiului și locul comun de petrecere. Aici vasele splendide de zinn înșirate pe cuiere i-au mai orbit ochii. Într'un corn stătea un sac mare plin de lână și gata de tors, într'altul un val de pânză tocmai din resboiu scósă. Funi de cucuruz cu tuleul și mere și pere acățate pe sfóre se întindeau ca guirlandele de alungul păreților, — până când o ușe de jumătate deschisă i-a permis o ochiadă și în odaia de primire, unde scaunele aveau picioare ca ghiarale, iar mesele de mahagon, negre, sclipiau ca oglinzile. Pomeranțe și scoici decorau marginea căminului, iar pe la grîndi erau tot oue de diferite colori, acățate cu unul mare de struț în mijloc. Un dulap într'adins lăsat deschis, descoperia o mulțime de tesauri, de arginterii vechi și de vase de porțelan foarte frumos depinse.

De la momentul în care Ichabod și-a pus ochii pe priveliștile acestea minunate, pacea sufletului seu s'a dus și tot studiul seu era acum concentrat într'acolo, că cum să cucerescă el inclinarea Catarinei fără de părechi.

(Va urmá)

DR. T.

POPORUL.

Descântecul de spaimă.

Dómne Tu-mi ajută, Marie, maică sfântă,
 Ajută-mi mie,
 Că eu me rog Ție,
 Lécul fie de la Tine,
 Că vorbele-s de la mine.
 Aici-s trei spărieți
 Și-s trei deocheți.
 Veniră trei căpăi negri,
 Măncă spărieții.
 Măncă diocheții,
 Rēmase fiul N. N
 Curat și luminat
 Cum maica sf. l'a lăsat,
 Fără spărietură,
 Fără diochietură,
 Așă să fie,
 Așă să și remăie.
 — Eu mân spărietul,
 Și mân diochetul
 Cu aburul meu
 Și cu numele lui Dđeu,
 In codrii pustii,
 Unde vaca négră nu răcneșce,
 Fata chică négră nu 'mpleteșce,
 Fecior nu fluera —
 Cocoșu negru nu cântă,
 Acolo să se părăsască
 Spaima și uritul.
 Diochetul și năpustul,
 Acolo! Acolo! Acolo!
 Fiul acesta, să remănă
 Curat și luminat,
 Cum maica sântă l'a dat.
 De la el să péră
 Spaimă și urală,
 Ca roua de sóre,
 Spuma de pe mare,
 De ađi in vecie
 Pe el nu mai fie,
 Amin, amin, amin!
 (Și scupă in lături de 3 ori.)

De la Vașcou in Biharea.

V. SALA

*

De potcă. (De diochi.)

Dómne Mărie maică sftă de Tine iértă-me și-mi
 ajută pe gând ce gândesc — in cias bun să telnesc.
 Se luară, se duseră 99 de muroi, 99 de strigoi, 99
 de pocituri cu 99 de fermecători pe cale pe cărare,
 când fu la amiédi cale se telniră cu maica sfântă,
 maica sfântă bine le auđiă, bine le vedea din pórtă
 cerului — căută ori cuvântă. — Da unde mereți voi
 99 muroi? — Noi merem la N., sângele să-i bem,
 carnea să-i mănćăm, cias de mórte să-i punem. —
 Ho, acolo nu ve duceți, ce ve luați și ve duceți in
 codri peste codri — unde cocoși negri nu cântă, fată
 mare cosiță nu 'mpleteșce, pe Dđo nime nu pome-
 neșce.

Repetéză de 3 ori in apă, apoi se spélă și bé.

Din comuna Sabolciu in Biharea.

AVRAM IGNA.

Poesii populare.

Din comuna Sind cott. Turda-Arieș.

Mult me 'ntrébă-un șir de ierbă,
 Unde-i maica mea hei dragă?
 Io i-am spus dintr'un cuvânt,
 C'a mea maică-i in pământ,
 Șir de ierbă de nu cređi,
 Haida la mormânt de-l veđi,
 Că-i acoperit cu pene,
 Și cu lacrămile mele.

Péréuț cu apă chiară,
 Face-te-ai négră cernelă,
 Să-mi cernesc io năframa,
 S'o trimet pân' la maica,
 Pe șiorul vântului,
 In fundul pământului,
 Ca să vedă și să cređă,
 Că pe cumu-i năframa,
 Așă mi-i și inima,
 Cumu-i năframa cernită,
 Așă mi-i d'inima 'nchisă.

Lutule, pământule,
 Cine apucă pe su' tine,
 Altu 'napoi nu mai vine,
 Că și maica-a apucat,
 Altu n'o mai inturnat,
 Dómne mult o-am așteptat,
 Tot cu cină și cu prând
 Și cu lacrămi și cu plăns,
 Tot cu prând și cu amiédi
 Și cu lacrămi pe obrazi.

— Iuănaș din Cămăraș,
 Hai la noi să-ți dau sălaș
 — Da de cină ce mi-i da?
 — Castraveți ca iedera
 Și buze dulci ca mierea.

Bade de la Poiana,
 Numa 'n cinste-ți bați iépa,
 Că đo maica nu m'a da,
 Că ți-i grósă mustéța,
 Și mi-i mănćă viéța,
 Și ți-s gróse buzele,
 Și mi-i mănćă đilele.

Cu omu care-i cuminte,
 Poți ședé 'ntr'un vėrf de munte,
 Da cu omu blăstemat,
 Nu poți ședé nici nici in sat.

Pân' am fost la maica fată,
 Tăiam pita strugeluță,
 Ș-o puneam pe inimuța.
 Da decă me măritai,
 Tăiam pita călcăiu mare,
 Ș-o mănćam cu supėrare.

VASILIU MICUȘAN.

Culese de:

SALON.

Balul nevastei mele.

Ea. — A, bine că veniși așa de vreme. (Se uită la eas.) Sunt 6 ciasuri fără un sfert. Dar ție ti-e frig bărbătelule. Mânile-ți sunt ca ghiața! Haida lângă foc. (Ea pune un lemn în sobă.) Totă ziua m'am gândit la tine. E grozav lucru să fii silit să umbli pe afară pe o astfel de vreme. Ți-ai isprăvit munca; ești mulțumit?

El. — Fărte mulțumit, pisicuța mea. (La o parte): N'am văcut nici odată pe nevastă-mea așa de gentilă. (Își ia halatul. Tare): Fărte mulțumit. Și mi-e fόμε teribil!

Ea. — Ți-e fόμε? fărte bine. Ești cu noroc. Bravo ție! (strigă): Mario, spune bucătăresei că domnul vré să mănânce numai decăt. Tu adă o lămâie. Da iubitu-le, ți-am rezervat o surprisă. Ađi avem la mesă friptură de iepure, mușchiu făcut englezește și prăjituri. Nu m'am purtat bine?

El. — Ești un ânger. (El o îmbrățișeză. La o parte): Drace, ce are nevastă-mea ađi? (Tare): N'a fost nimenea la noi?

Ea. — A fost ađi diminéță Smărăndița, dar eră grăbită. Și-a dat servitorea afară. Inchipuește-ți: ea își găsise alaltă-seră servitorea la bal-mascat, îmbrăcată bărbătește și încă cu hainele bărbatului Smărăndiței. Asta-i prea mult!

El. — De, așa sunt slugile necredinciose! Numai Smărăndița a venit la noi?

Ea. — Numai ea. (Strigând): Aoleu, ce dracu sunt așa de uitucă... a fost și dna Frunzeanu.

El. — Ian ascultă, tot mai ride cu gura închisă ca să-și ascundă știrburile?

Ea. — Ești reutacios. Și ține la tine. Sormana femeec. Am fost fărte mișcată de visita ei. Voiă să-mi aducă aminte... dar tu o să te superi. (Ea își îmbrășeză bărbatul și se apropie de el.

El. — Ce e frate?

Ea. — Șcii că avem iepure și prăjituri. Vîno să mîncăm. Nu vreau să-ți spun nimic. Te vîd cam indispus. De altmîntrelea i-am spus că n'o să mergem.

El (ridicând mâinile în sus.) — Taifas, siestă, pncep. S'o ia naiba cu ceaiul ei cu tot, ce-am făcut eu femeii ăsteia de me chinuește așa de grozav?

Ea. — Dînsa crede că-ți face ție o plăcere. Ea e în adevăr o prietenă bună. O iubesc, fiind că totdauna vorbește bine de tine. Să fi fost în cabinetul teu când a venit ea la mine ađi, ai fi roșit. (El dă din umeri.) „Bărbatul teu e așa de amabil“ — dicea ea — „așa de vesel și de spiritual“. Veđi să vie și el; e o fericire să-l am printre musafirii mei!“ Eu am răspuns așa cam zăpăcită, dicîndu-i: „Sigur c'o să vie... negreșit!“ Să me cređi că nu fac mult haz din asta. La dna Frunzeanu nu-ș petrece omul cine șcie cum. Acolo gășesci totdauna bărbați serioși și posaci. Șcii că vin și persoane din inalta societate, dar ce are a face? Haide să mîncăm. Am o sticlă cu vin vechiu spaniol, am primit-o cadou de la o prietenă și am păstrat-o pentru tine. Cu friptura de epure o să alunece vinul pe găt minunat de bine. Nu-i așa? (Îi ia brațul.) Vîno că ne așteptă mîncarea...

El. — Hm! când.

Ea. — Când? Ce vrei să ăici?

El. — De... serata cu ceaiu?

Ea. — A, vrei să vorbești de bal? Nici nu me gîndiam la asta. Balul de la dna Frunzeanu? De ce me mai întrebî, fiind că și-ășă nu mergem! Iute dragă... mîncarea se răcește. Astă-seră e balul.

El (se întorce repede.) — Care va să ăică siesta cu ceaiu e bal și balul în astă-seră? Dar la dracul nu se invită omul așa tam-nesam; trebuie avisat de mai înainte!

Ea. — Ne-a trimis invitarea acum opt ăile. Nu șciu unde am pus biletul. Negreșit că sunt vinovată, fiind că nu ți l'am arătat. Am uitat!...

El. — Ai uitat? Așa!...

Ea. — În sfērșit lucrul s'a făcut. Decă ți l'aș fi arătat, ai fi stat supărat totă sēptemăna. La mesă.

Ei se pun la mesă. Cuverturile sunt albe ca zăpada. Cuțitele și furculițele scilpesc. Friptura de iepure e admirabilă, prăjiturile de asemenea. Nevastă fermecătore și ride mereu. El se invesclește și se întinde pe scaun.

El. — Vinul spaniol e fărte bun. Nu vrei și tu un păhărel, nevestică?

Ea. — Da, nevastica vré nițel vinișor. (Ea ține cochet paharul în mână.)

El. — Dar spune-mi (îi ia paharul) toaleta ți-e gata?

Ea (uimită.) — Ce toaletă, bărbătelule?

El. — De, pentru balul de la dōmna Frunzeanu.

Ea. — Pentru bal? Ce... te mai gîndești la asta? N'am dragă nici una... Dar am comandat deja o talie. Costă puțin. Unei femeec nu-i trebuie mult ca să-și aranjeze toaleta de bal.

El. — Pe friser l'ai chemat?

Ea. — Adevărat că nu l'am chemat. Altmîntrelea nu ții mult să mergem la bal. Mai bine stăm lângă sobă, citim nițel și ne culcăm de vreme. Tu-mi aduci aminte mereu de bal. Aoleu, dna Frunzeanu mi-a ăis: „Friserul dtale e și al meu; o să-l trimit la dtă!“ Ce uitucă sunt! N'am răspuns o vorbă. Dar el nu șade departe și o să trimit pe Maria să-l chieame.

El. — Acum fiind că e vorba să vie afurisitul ăsta de făcător de purici, chiamă-l și haida să ne distrăm la dna Frunzeanu, dar cu o condiție: să-mi gășesc lucrurile mele gata pe pat, mînușile, fracul, etc., iar cravata albă să mi-o legi tu.

Ea. — Ne-am înțeles! (Îl sărută.) Tu ești cel mai bun bărbat din lume. Sunt încântată drăguțule că te jertfești ca să-mi faci mie o plăcere, căci eu una nu ții mult la balul ăsta. Mi-e indiferent balul... auđi tu... absolut indiferent.

El. — Hm! Me due nițel până la berărie. La 10 sunt acasă și plecăm. Până atunci să fii gata. Eu în 5 minute me 'mbrac. Adio!

Ea. — La revedere!

Punct la 10 ciasuri el se întorce acasă. În odaie ard doue lămpi. Pe scaune, pe canapele și pe mese erau munți întregi de dantele și alte lucruri de toaletă. Eră un haos de rochii, de fuste, de flori și de giuvaerice.

Pe o mesă se aflau sticle cu pomadă, pe alta ace de păr, pe un scaun piepteni și alte mērunțișuri: nasturi, butoni, legături, flori pentru pălărie și multe mērunte, iar pe o mesă de lângă oglindă stăteau 2 cođi de păr fals. În mijlocul acestui haos stetea stima-

bila nevastă cu părul despletit. Și eră enervată și furioasă.

El (se uită la cias.) — Ei drăguță, ești frisată?

Ea (violent.) — Me întrebăi decă sânt frisată? De un cias și jumătate aștept pe friser. Miserabilul nu mai vine.

El. — Păcătoșul!

Ea. — Negreșit că păcătoș și monstru. Nu cumva îți vine să glumești?

Se aude clopoțelul. Ușa se deschide și servitorea strigă: „Coconiță, a venit!“

Ea. — A venit?

El. — A venit.

Friserul intră, face un compliment adânc și-și frecă palmele.

Ea. — Domnule Incețilă, ești un om foarte curios!

Incețilă. — Îmi pare foarte reu, dar de 4 ciasuri am fost ocupat cu frisarea altor cocône.

Friserul își începe în sfârșit lucrul și ține bărbatului:

— Dle, te rog vino mai aproape ca să vezi decă stă bine frisura.

El vré să se pue pe un scaun.

Ea (violent.) Nu acolo omule. O să-mi mototolești paltonul.

El. — Liniștește-te dragă, o să trec în odaia de alătură. E foc acolo?

Ea. — Ce, ești nebun? cum să se facă acuma foc în odaia aceea?

El. — Atunci șed pe scaunul ăsta?

Ea. — Uite o să-mi dai acele jos.

El. — Bine, o să me puiu pe ăstalt.

Ea. — Ei și pălăriile mele?

El ieși afară. căci în casă nu mai avea loc.

Peste un cias ea eră îmbrăcată. Cravata lui eră cam întorsă, iar de la vestă îi lipsia un nasture.

La 12 fără un sfert au ajuns în strada X... Nr. 24. Strada eră plină de lume. O mulțime de gardiști alergau încoco și incolo. În depărtare se aușia șgomot teribil. El scôte capul pe geamul cupeului și întrebă:

— Ioane, ce-i asta?

Vizitiul. — Arde... uite vin pompierii.

El. — Haide mai repede la Nr. 24.

Vizitiul. — Păi tocmai acolo arde.

Portarul căsii se apropie de un grup de trăsuri și anunță: Dna Frunzeanu nu pôte primii. S'a aprins casa. Focul se va localisă cu greu.

Ea (mișcată.) — Grozav!

El. — De... tragic lucru! (Cătră vizitiu.) Repede acasă! Mi-e somn! (Densul se întinde pe fotoliul cupeului, cască și-și ține încet): Cel puțin istoria asta m'a făcut să mănânc și eu aș bine...

SORA DURMA.

Serbare pe ghiață în Hollandia.

În Hollandia, locuitorii din giurul lacului Juyder, arangéză pe ghiață serbări populare. Și ilustraținea din nr. acesta înfășoșeză o astfel de serbare.

Pe marginea urieșului lac înghețat s'au ridicat niște șatre, unde se vînd tot felul de dulceturi și beuturi recoritore; din aceste șatre ies între public și ofer marfa lor niște servitori și servitore în costume pis-trițe.

Pe saniele ce lunecă ușor, veți niște femei îmbrăcate bizar; pe când altele patineză vesel pe ghiața lucie ca oglinda. Mai incolo niște fete tinere, conduse de un tiner, forméză o cale ferată; iar dincolo se bea ciai aromatic.

Astfel petrece ierna poporul hollandez.

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare și științifice. Dl dr. I. Felix va represintă România la congresul medical care se va ține la Innsbruck în Tirol. Congresul acesta se va deschide în luna lui maiu și va ține până 'n octombrie; va fi organizat de comisiunea centrală a medicilor din Austria. — *Dl Stefan Dămuleț* va publică în curînd la București o culegere de versuri și prosă, intitulată „Printre lacrimi“, cu o prefață de cunoscutul critic C. Dobrogeanu-Gherea. — *Țesătorii*, dramă socială de Gerhard Hauptmann, a apărut la București tradusă în românește de B. Marian și Mons. — *Dl Gr. Patriciu* a scos la lumină 'n București o broșură intitulată „Cum trebuie să se predea Rugăciunea Domnăscă“.

Operele lui Ioan Creangă. „Biblioteca pentru toți“, publicată la București, de librăria Carol Müller, ne dă în 5 broșure operele complete ale lui Ioan Creangă. Publicaținea e precedată de portretul renumitului prosator, precum și de biografia lui scrisă de Gr. I. Alecsandrescu. „Biblioteca pentru toți“ a făcut prin acēsta publicaținea cel mai bun serviciu literaturii, căci astfel cu un preț ieftin ori cine își pôte cumpără lucrările lui Creangă, care- ca autor popular stă de-a-supra tuturor. Aici se află adunate tôte poveștile, poeziile populare, precum și poeziile proprii, dimpreună cu prețioșă autobiografie: „Amintiri din copilărie“ care se publică în o broșură dublă. Prețul întregii lucrări este 1 leu 80 bani. De cumva casele noastre ș-ar implini misiunea, ele tôte ar trebui să-și comande pentru bibliotecile lor acēsta lucrare.

Igiena publică a României. A apărut la București, în ediția ministerului de interne, direcția generală a serviciului sanitar: „Raportul general asupra igienei publice și asupra serviciului sanitar al regatului României pe anul 1894“ de doctorul I. Felix, director general al serviciului sanitar. Autorul constatéză în prefață, că în cei din urmă trei-deci de ani România a făcut progrese mari relative la serviciul sanitar; trebuie să recunoscă totuș, că organizaținea sanitară și veterinară este încă departe de perfecținea; medicina rară și igiena rurală mai sânt inapoiate; nu se face tot ce ar trebui să se facă pentru ridicarea economică și morală a țeranului; pe lângă ignoranța, sărăcia și obiceiurile rele ale țeranului și indiferența administrațunii este cauza că populaținea țerii se înmulțesz numai într'o proporție slabă. În raportul seu, dl dr. Felix ofere detaiuri foarte interesante.

Umbre și Lumină. Sub titlul acesta a apărut la Tergu-Jiu un elegant volum de poezii, de Emanuil Părăeanu. Piese publicate în acēsta culegere au următoarele subimpărțiri: Dōmne veți cât sânt de rei, Lângă altar, Din trecut. Autorul nu se presintă cu pretențiuni mari, nu discută marile cestiuni filosofice, ci rămâne un cântăreț al sentimentelor inimii. Forma versurilor sale e ușoră și plăcută; limba curată românească. Drept specimen reproducem una din poezii în nr. acesta. Prețul volumului 2 lei 50 bani.

Ateneul Român din București. Sâmbătă seara s'au întrunit membrii Ateneului și au hotărât seria conferințelor din anul acesta. S'a hotărât, între altele, serie „Timpul“ un ciclu istoric de șese conferințe, care vor avea între ele un fir conducător tras din ideea națională. Așa de pildă, dl V. A. Urechia va ține o conferință cu titlul „896“. Acastă dată se referă la mileniul pe pe care Ungurii vor să-l serbeze în primăvera anului 1896. Dl Ionescu Gion va ține de asemeni o conferință foarte interesantă asupra frescei care este de executat în sala de spectacol a Ateneului. Cu această ocaziune conferențiarul va relata diferitele epoce ale istoriei noastre naționale ce vor trebui să fie reproduse și intrupate în această frescă. Ziua când se va începe seria conferințelor nu s'a hotărât încă.

Fluturi se numește o broșurică apărută la București de M. Leon de la Criș, care conține versuri și prosă. Autorul a publicat în anii trecuți niște lucrări și în foia noastră. În broșurica asta are câteva bucăți mici, epigrame și anecdote în versuri. Prețul 1 leu.

Biblioteca de popularizare, publicată de librăria Samitca în Craiova, a publicat de curând următoarele lucrări: „Liga tinerimei“ comedie în 5 acte, de H. Ibsen; „Dómna marquisă“ și alte nuvele de Quida traduse din englezește; „Lăutarul din Cremona“ și „Pater“ drame de François Copée, traduse de Traian Demetrescu. Viitorul număr va cuprinde „Werther“ de Goethe, tradus în românește. Prețul fiecărui volum e 30 bani.

TEATRU și MUSICĂ.

Știri teatrale. *Dra Agata Bârsescu* va pleca în curând să facă un turneu artistic în Germania. — *Dra Ciucurescu*, una dintre cele mai simpatice artiste ale Teatrului Național din București, a căzut greu bolnavă. Colegii sei vor da o reprezentație în folosul ei, pentru a-i înlesni mijloacele de a se duce într-o climă mai caldă.

Concert și teatru în Oravița-română. Corul vocal gr. c. român din Oravița-română va aranja mâine duminică la 26 ianuarie n. concert și reprezentație teatrală în sala otelului „Impăratul Austriei“ sub conducerea învățătorului Ioan Bogdan. În concert se vor cânta compoziții de Wiest, Mugur, Sequens, Mureșanu, Vasilescu. Apoi se va juca comedia „Iașii în carnaval“ de V. Alecsandri, luând parte doșorele Maria Crașoveanu, Rosalia Măgurean, Ana Arjoca, Elisabeta Neda și dnii C. Vodă, G. Cotêrlă, A. Toc, I. Dure, I. Sulea, N. Duma, I. Dan, A. Gitera, G. Calin, D. Blagoe și I. Gitera.

Concert în Hodoniu. Corul vocal al plugarilor români din Chinez în Banat a dat la 6/18 ianuarie concert urmat de dans în comuna Hodoniu, sub conducerea învățătorului Traian Brătescu, cântând felurite compoziții de Porumbescu, Vidu, T. Brătescu, Mureșianu, Adam și Marschner. În pauză s'a jucat Călușorul și Bătuta.

Serată musicală în Cernăuți. Societatea musicală Armonia din Cernăuți va aranja acolo la 4 februarie serată musicală urmată de dans. Partea musicală va fi dirijată de măestrul coral, dl profesor Anton Koller. Cu asta ocaziune se vor executa mai multe compoziții nouă de Tudor cav. de Flondor, Isidor Vorobchievici, Porumbescu și alții.

Concert în Ghilad. Corul vocal gr. or. român din Ghilad a arangiat acolo la 28 ianuarie concert sub conducerea învățătorului Ioan Birescu. Cântările executate au fost intimpinate cu aplause. După concert a urmat dansul.

Doze rectificări. În nr. 52 al foii noastre s'a scris că dna Nelli Cornea a debutat cu succes într'un concert de la Ateneul Român din București. „România Musicală“ ne face serviciul să corogă șcirea acésta, observând că am fost induși în eróre de corespondentul nostru, pentru că dna Nelli Cornea n'a luat parte la concert, de și erá pus numele seu pe afiș. Mulțumind „României Musicale“ pentru acest serviciu, grăbim să-i facem și noi un contra-serviciu, rugându-o să îndrepteze informațiunea sa din acelaș numer, prin care anunță că elevii cursului de teologie de la seminariul andreian au dat a doua și de Crăciun o serată musicală teatrală la Ocna-Sibiului. „România Musicală“ de sigur a fost și ea indusă în eróre de corespondentul ei, căci serata aceea nu s'a ținut.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Știri bisericești și școlare. *Părintele Pavel Boldea*, preot militar în Budapeșta, a fost distins din partea Pr. SSale părintelui episcop Nicolae Popea, cu brâu roșu. — *Dl Dimătrie Isopescul*, directorul de la pedagogiul din Cernăuți, a fost distins de Maj. Sa cu crucea de cavalier al ordinului Francisc Iosif. — *Dl dr. Ghiță Pop* ține la universitatea din București un curs de literatura germană, vorbind despre Schiller.

Societatea „Academia ortodoxă“ din Cernăuți s'a constituit pe anul 1895/96 în următorul mod: Președinte: Vasile Cilievici; Secretar I: Eug. Tarangul; secretar II: Aur. Têutul; secțiia musicală: Președintele secțiunii și vice-președinte I: Dionisie Ursuleac, Adlat I. și econom: G. Prelici, adlat II. și bibliotecar: St. Ștefanovici. Secțiia literară: Președintele secțiunii și vice-președinte II: At. German, adlat I. și cassar: Ioan Tonigariu, adlat II. și controlor: Theophil Hlewka, — toți ascultători de teologie.

Adunare învățătorescă în Cacova. Despărțământul Oravița al reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeș se va întruni în adunare generală la 21 ianuarie (2 februarie) în comuna Cacova aproape de Oravița, sub presiul dlui George Țiunea, președintele despărțământului.

Adunare învățătorescă în Ciacova. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din protopresbiteratul Ciacovei ș-a ținut adunarea generală la 22 ianuarie în Ciacova. Cu asta ocaziune s'au ales: președinte protopresb. Ioan Pinciu, notar inv. Petru Bandu, bibliotecar inv. Ioan Gruescu, cassar inv. Stefan Alexa.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl Ioan Mețianu* din Zernești se va cunună duminică la 26 ianuarie cu doșora Lucreția Neagu din Stupini, în Ghimbav. — *Dl Iorgu Nicolescu* din Bușteni și doșora Maria M. Cinta în Satulung s'au logodit. — *Dl George Joandrea*, absolvent de teologie și învățător la școla capitală gr. or. română din Lugoș, se va cunună la 26 l. c. cu doșora Marina Sêrbu, în

Caransebeș. — *Dl Constantin Micu*, învățător în Ohaba-Forgaciu, la 26 l. c. se va cunună cu dșora Elena Micu în Panciova. — *Dl Nicolae Zugrav*, absolvent de teologie al diecesei Lugoșului și arhivar diecesan, s'a fidanțat cu dșora Lucreția Muntean, fiica dlui Ioan Muntean, presidentul băncii române „Hațegana“ din Hațeg.

Scriti personale. *Dl dr. Emil Babeș* avocat în Budapeșta, fiul dlui Vincențiu Babeș, a fost ales din partea camerei avocațiale din Budapeșta, membru în comisiunea esaminătoare de avocați. — *Dl Titu Mărgineanțu*, esactor comitatens onorar în Caraș-Severin, a fost numit esactor comitatens de cl. II.

Asociațiunea națională din Arad în adunarea sa generală din 31 decembrie v. sub presidiul Pr. SSale părintelui episcop Ioan Mețianu, s'a constituit astfel: președinte episcopul Ioan Mețianu, vicepreședinte protosincelul Aug. Hamsea, II vicepreședinte protopopul George Telescu, notar I Ioan Petran, notar II Romul Nestor; în biroul direcțiunii s'au ales pe un an: director primar Petru Truța, director secundar Vas. Mangra, notar Ioan Petrovici, cassar Iova Raicu, controlor Iuliu Herbai, bibliotecar Valeriu Magdu, econom Ioan Stefanuț, fișc dr. Ioan Suciș; membri în direcțiune, pe un an, Ioan Beleş, Moise Bocșan, Romul Giorogariu, Ioan Lengeru, dr. Nicolae Oncu, dr. St. C. Popu, Ignatie Papp, George Purcariu, dr. Geogae Popa, Aurel Suciș, dr. George Vuia, Mihail Veliciu.

O invențiune epocală. La sfârșitul anului trecut profesorul Röntgen din Würzburg a surprins lumea cu o invențiune de cea mai mare importanță, care e menită s'aducă mari folose științei medicale. El a inventat un metod prin care se poate fotografia și internul corpului, adică oșele și obiectele tari de pe corp ca inelul. Folosul acestei invențiuni se va manifesta mai cu seamă pe terenul chirurgiei; așa de exemplu se va pute găsi ușor glonțul în corp. De atunci în toate părțile lumii se fac experimente, care reușesc foarte bine.

Institute de credit. *Economul* din Cluș, (diretor executiv dl Basiliu S. Podobă, președinte dl A. Bohațel.) își va ține adunarea generală în 4 februarie n. Capitalul social 50.000 fl.; profitul curat din anul 1895 este 17.016 fl. 10 cr. din anul 1894 s'a transpus 800 fi. 39 cr., cu totul 17.876 fl. 49 cr.

Necrológe. *Eugenia Dragomir n. Colceriu*, soția dlui Teofil Dragomir, proprietar, a încetat din viață la 12 ianuarie, în etate de 29 ani. — *George Ioanovici*, avocat în Timișóra, fiul reposatului Constantin Ioanovici, fostul odinióră consilier școlar român în Banat, a repausat la 19 ianuarie, în etate de 51 ani și s'a înmormântat la Ciacova.

CARNEVAL.

Diarul carnevalului. 25 ianuarie, balul reuniunii femeilor române din Blaș; 28 ianuarie, concertul împreunat cu dans al tinerimei române în Oradea-mare; 3 februarie, concertul cu dans al tinerimei române din Cluș; 5 februarie, balul român din Arad, arangiat de tinerimea română din mai multe părți; 8 februarie, balul reuniunii femeilor române din Sibiu; 8 februarie, petrecere cu dans și concert în Maerele-Timișorii.

Serata tinerimei române din Oradea-mare se va ține marți la 16|28 ianuarie s'era cu programa pe care o publicarăm în nr. trecut. Se speră că serata va fi încă mai reușită decât cea de an. Repetițiile cari se țin de mai multe săptămâni ne îndemnă să prevenim un succes complet. De aceea credem că și publicul va sprigini cu căldură nobila stăruință a tinerimii și-i va da tot spriginul, de care este vrednică mai ales aici în Oradea-mare, în aceste timpuri de grele încercări. În nr. viitor vom publica un raport detaliat.

Reuniunea femeilor române din Sibiu invită la balul care se va ține la 8 februarie n. în sala de la Casa societății. Inceputul la 8 ore s'era. Venitul curat este destinat în favorul reuniunii. Bilete de intrare: 1 fl. 50 cr. de persoană; loge pentru 4 persoane 8 fl.

Serată la ministrul României în Viena. Sâmbăta trecută, dl E. I. Ghica, ministrul plenipotențiar al României la Viena, a dat o mare serată, pentru care a lansat numeroase invitațiuni.

Felurimi.

Trandafirii cei mai frumoși din lume. În timpul de acum se susține, că în California sunt cei mai frumoși trandafiri. Câmpurile cele mai bogate de trandafiri ale acestei țeri sunt cu deosebire ținuturile: San Gabriel și Pomana, unde atâte tufe sunt și încă atât de bogate în flori, încât casele sătenilor și edificiile avuților sunt acoperite cu totul de ele. Parcul Skinner este ornat cu 178 variațiuni de rose, cari toate înfloresc în decurs de 6—8 săptămâni. Parcul acesta e cel mai frumos din întreaga California, în care florile prin farmecul și mirosul lor plăcut formeză un adevărat paradis pe timpul înfloririi. Unele tufe de rose sunt așa de mari, încât ocupă un spațiu de la 15—20 metri pătrați.

Nașcerile sunt ore mai numeroase noaptea decât ziua? Lucrul acesta s'a cercetat la Buenos Ayres și după un studiu serios, s'a constatat că nașcerile de la 6 ore s'era până la 6 dimineața, sunt mai numeroase decât de la 6 ore dimineața la 6 ore s'era. Noaptea se nasc mai mult fete, iar ziua mai mult băieți. Statisticianul american se folosește de aceste țifre pentru ca să arate superioritatea bărbaților, — născuți la lumină, — asupra femeilor, născute la întuneric.

Călin্দarul săptămânei.

Duminea fariseului și a vam. Ev. 16 dela Luca. c. 18, gl. 1. a inv. 1.			
Țiua sept.	Călin্দarul vechiu	Călin্দ. nou	Sorele.
Duminea	14 SS PP. uciși în Sinai	26 Policarp	7 38 4 18
Luni	15 Preacuv. Pavel	27 Ioan Crisost	7 37 4 19
Marți	16 Înch. lanț. Ap. Petru	28 Carol cel m.	7 36 4 21
Mercuri	17 † Cuv. Antonie	29 Francisc Sal	7 34 4 23
Joi	18 SS. Anast. și Ciril	30 Adelgunda	7 33 4 25
Vineri	19 † Cuv. Macarie	31 Petru Nol.	7 31 4 27
Sâmbătă	20 † C. P. Eutihie	1 Februarie Ig.	7 29 4 29

Numarul acesta se trimite încă tuturor abonaților noștri de an. Cei ce vor să fie abonați, binevoiescă a respunde în curând abonamentul; iar cei ce nu mai vreu să aibă fôia noastră, sunt rugați a ne innapoiă numarul acesta.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULȚAN.** (STRADA PRINCIPALĂ 375 A.)

CU TIPARUL LUI IOSIF LĂNG ÎN ORADEA-MARE.